2022 XI 25	0230	Seat No.

Time : 2 Hours **<u>FIRST TERM</u>**

GEOGRAPHY AND ECONOMICS (M)

(For Children with Special Needs)

Subject Code

S	1	0	1	9

Total No. of Questions : 40 **(Printed Pages : 16)** **Maximum Marks : 40**

सूचना :—

(*i*) प्रत्येक प्रश्नास 4 पर्याय दिलेले आहेत (A), (B), (C), (D) त्यापैकी एकच उत्तर बरोबर असेल.

(*ii*) OMR शीटवर एकाच अचूक उत्तराच्या पुढील वर्तुळाला बॉल पॉइंट पेनने पूर्ण रंग भरावा.

(*iii*) अनेक वर्तुळाना रंग भरल्यास उत्तर ग्राह्य धरले जाणार नाही.

(*iv*) वर्तुळ रंगवण्यासाठी काळ्या किंवा निळ्या पॉइंट पॅनचा उपयोग करावा.

(*v*) OMR शीट दुपटू नये किंवा व्हाईट इंक वापरू नये.

(*vi*) प्रत्येक प्रश्नाला एक गुण आहे. योग्य पर्याया पुढील अचूक वर्तुळ रंगवल्यास एक गुण मिळेल, नकारात्मक उत्तरास गुण मिळणार नाही.

(*vii*) एका वर्तुळास रंग भरल्यावर उत्तर बदलता येणार नाही.

(*viii*) फक्त एकच OMR शीट देण्यात येईल म्हणून वर्तुळ रंगवण्यापूर्वी योग्य ती काळजी घ्यावी.

1. छोट्या-मोठ्या ओहळांमुळे जमीनीची झीज होते व जमीनीवर घळ्या तयार होतात त्याला ………… म्हणतात.

(A) पूर

(B) दरड कोसळणे

(C) अति चराई

(D) दुर्भुमी

2. खालील चित्रात मृदेच्या संवर्धनाची ………………………… पद्धत दाखवली आहे.

(A) सुधारित शेती पद्धती

(B) समपातळीवर नांगरणी

(C) संरक्षित पट्टापीक पद्धती

(D) वनीकरण

3. स्फटिकासारख्या ग्रॅनाईट, नीस खडकाचे विदारण होऊन निर्माण होणारी .... मृदा आहे.

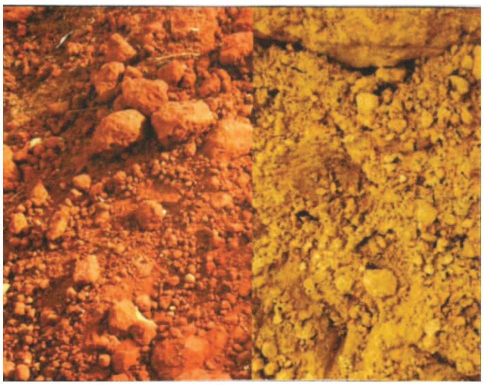

(A) लॅटराईट

(B) तांबडी आणि पिवळी

(C) काळी

(D) गाळाची

4. रबर, कॉफी, चहा सारख्या झाडांसाठी उंच प्रदेशातील .... मृदा उपयुक्त आहे.

(A) तांबडी आणि पिवळी

(B) पर्वतीय

(C) लॅटराईट

(D) वाळवंटी

5. ज्या साधनसंपदा समाजातील सर्व घटकास वापर करता येतात त्याना .... साधनसंपदा म्हणतात.

(A) वैयक्तिक

(B) समाज्याच्या मालकीच्या

(C) राष्ट्रीय

(D) आंतरराष्ट्रीय

6. लडाखमध्ये .... आहे.

(A) धातू

(B) पाणी

(C) संस्कृतीचा समृद्ध वारसा

(D) सौर ऊर्जा

7. नवीन गाळाच्या मृदेला .... मृदा म्हणतात.

(A) भांगर

(B) खादर

(C) लॅटराईट

(D) काळी

8. मृदेची धूप होण्याचे एक प्रमुख कारण म्हणजे ....

(A) पाणी साठण्यामुळे निर्माण होणारी दलदल

(B) वनीकरण

(C) समपातळीवर नांगरणी

(D) नियंत्रित जलसिंचन

9. भारताच्या नैऋत्येकडील वनजमातीच्या प्रदेशात .... मुळे वनांचा नाश झाला आहे.

(A) स्थलांतरीत शेती

(B) निर्वनीकरण

(C) पूरा

(D) भूकंपा

10. ह्या आंदोलनात जंगलतोडण्यास ठेकेदार आल्यास लोक झाडाला मीठी मारून बसत असत ते म्हणजे ....

(A) बेडथी मोहीम

(B) चिपको आंदोलन

(C) मिट्टी बचाव आंदोलन

(D) बीज बचाव आंदोलन

11. संकटग्रस्त प्राण्याचे एक उदाहरण खालीलपैकी .... आहे.

(A) आशियामधील चित्ता

(B) वाळवंटातील कोल्हा

(C) सिंह

(D) काळवीट

12. भारतात या प्राण्याची शास्त्रीय पद्धतीने देखभाल व संवर्धन करण्यासाठी तसेच भौतिक मुल्ये जपण्यासाठी 1973 साली .... प्रकल्प सुरू करण्यात आले.

(A) मगरींची पैदास

(B) व्याघ्र

(C) सिंह

(D) गेंडा

13. भारतातील सर्वात जास्त वनांनी व्यापलेले .... राज्य आहे.

(A) कर्नाटक

(B) मध्यप्रदेश

(C) केरळ

(D) गुजरात

14. जी वने सरकारच्या नियंत्रणात व ताब्यात आहेत ती म्हणजे ....

(A) संरक्षीत वने

(B) वर्षावने

(C) राखीव वने

(D) वर्गीकरण न झालेली वने

15. ज्या प्राणी आणि वनस्पतींचे निवासस्थान नैसर्गिक व मानवीय कारणामुळे नष्ट होणारे असते यांचा समावेश .... प्रजातीमध्ये होतो.

(A) लुप्त

(B) संकटात सापडू शकणाऱ्या

(C) संकटग्रस्त

(D) सर्वसाधारण

16. डोलोमाईटच्या खाण कामामुळे .... टायगर रिझर्वला धोका निर्माण झाला आहे.

(A) बंधीपूर

(B) बक्सा

(C) मानस

(D) पेरीयार

17. कमीत कमी वापरायोग्य पाणी उपलब्ध होत नाही त्याला .... असे म्हणतात.

(A) पूर

(B) पाणी टंचाई

(C) दुष्काळ

(D) दुरउपयोग

18. बिकानेरच्या बहुतेक भागात मुख्यघराच्या खाली गोलाकार खड्डे चुन्यात बांधून आतील भाग गुळगुळीत करतात व त्यात पावसाचे पाणी साठवतात त्याना .... म्हणतात.

(A) खादीन

(B) टाक्या

(C) जोहड

(D) बंधारा

19. धरण बांधल्यानंतर जे तळे निर्माण होते त्यास .... म्हणतात.

(A) पाणलोट जलसंचय

(B) सिंचन क्षेत्र

(C) जलाशय

(D) आरक्षित क्षेत्र

20. पाण्याच्या व्यवस्थापनेचा प्रमुख उद्देश्य म्हणजे ....

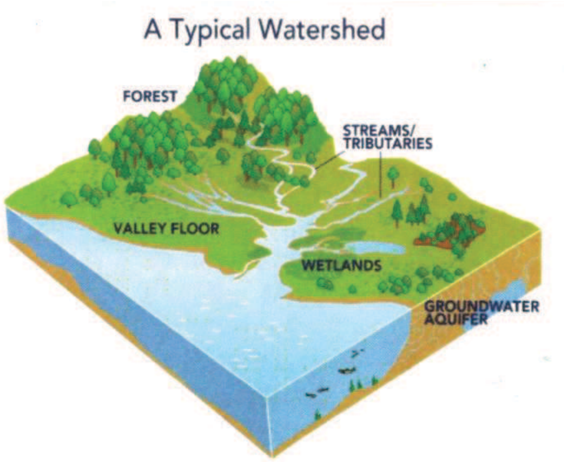

(A) पिण्यासाठी पाण्याची उपलब्धता करणे

(B) भूमिगत पाण्याचा स्थर कमी करणे

(C) शहरातील पूर परिस्थिती वाढवणे

(D) जलसिंचनास अडथळे आणणे

21. भारतात .... सारख्या ठिकाणी जेमतेम 150 मिमी. पाऊस पडतो.

(A) उदयपूर

(B) मोसिनराम

(C) जैसलमेर

(D) जोधपूर

22. बंधारा ही .... पारंपारिक पद्धतीने पाणी साठवण्याची व्यवस्था आहे.

(A) राजस्थानातील

(B) महाराष्ट्रातील

(C) केरळातील

(D) कर्नाटकातील

23. बहुउद्देशिय योजनाना विरोध वाढत गेला व आंदोलना सारख्या सामाजिक चळवळींचा जन्म झाला त्यातील एक उदाहरण म्हणजे ....

(A) सायलेंट व्हॅली

(B) बीज बचाव आंदोलन

(C) चिपको आंदोलन

(D) नर्मदा बचाव आंदोलन

24. महासागरावरून परावर्तीत होणारा प्रकाश अंतराळात जात असल्याने आकाशास .... रंग प्राप्त झाला.

(A) तांबडा

(B) नीळा

(C) हिरवा

(D) तपकिरी

25. शेती करताना कुदळ, काठ्या अश्या प्राथमिक अवजारांचा वापर .... शेती पद्धतीत केला जातो.

(A) प्राथमिक उदरनिर्वाहक

(B) व्यापारी

(C) सखोल उदरनिर्वाहक

(D) मळ्याची शेती

26. हे एक पीक प्रामुख्याने विषुववृत्तिय उष्ण कटिबंधात 500 मी. उंची पर्यंतच्या प्रदेशात घेतात ते म्हणजे ....

(A) कापूस

(B) रबर

(C) ताग

(D) गहू

27. दुधाचे उत्पादन व वितरण योग्य रितीने तसेच मोठ्या प्रमाणावर होण्यास .... मुळे मदत झाली.

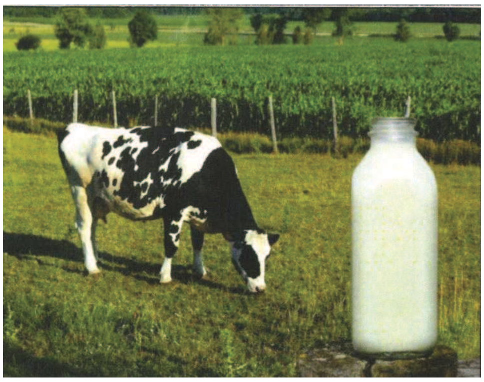

(A) शेती

(B) जनुकीय अभियांत्रिकी

(C) हरित क्रांती

(D) धवल क्रांती

28. साबण, सौंदर्य प्रसाधने, मलमे तयार करणारे उद्योग आपला कच्चा माल म्हणून .... वापरतात.

(A) बाजरी

(B) कापूस

(C) तेलबियांचे तेल

(D) खांडेसरी

29. भारताचे खरीप काळातील प्रमुख पीक .... हे आहे.

(A) तांदूळ

(B) गहू

(C) मका

(D) कापूस

30. गूळ, खांडेसरी व मळी .... पासून मिळते.

(A) डाळी

(B) बारीक धान्ये

(C) ऊस

(D) तेलबिया

31. कर्नाटक, केरल व तामिळनाडू मधील डोंगराळ प्रदेशात .... चे उत्पादन घेतले जाते.

(A) कापूस

(B) चहा

(C) कॉफी

(D) मसाले

32. सोनेरी तंतू म्हणून .... पीकाला संबोधले जाते.

(A) रेशिम

(B) कापूस

(C) रबर

(D) ताग

33. मोबाईलच्या साहाय्याने केल्या जाणाऱ्या बँक व्यवहाराना ………………… म्हणतात.

(A) इंटरनेट बँकिंग

(B) मोबाइल बँकिंग

(C) ओटोमेटेड टेलर मशीन

(D) नॅशनल इलेक्ट्रॉनिक फंड ट्रान्सफर

34. खातेधारकांना बँकेतर्फे ए.टी.एम. मशीन मधून पैसे काढण्यासाठी ………………… दिले जाते.

(A) चेक बुक

(B) क्रेडिट कार्ड

(C) डेबिट कार्ड

(D) पे-इन-स्लीपबुक

35. गोव्यातील खारफुटीच्या दलदलीने व्यापलेले पक्षी निरिक्षकांसाठी नंदनवन असलेले ………… आहे.

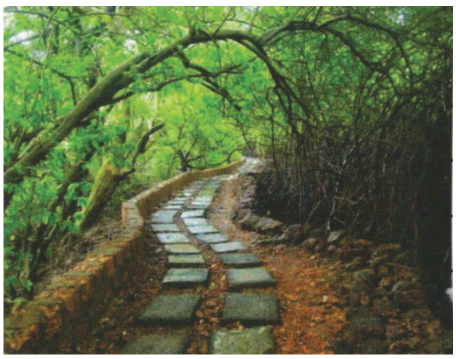

(A) लोकांची रोपवाटीका

(B) सलीमअली पक्षी अभयारण्य

(C) खोतीगाव वन्य प्राणी अभयारण्य

(D) भगवान महावीर वन्य प्राणी अभयारण्य

36. गोव्यातील एक नैसर्गिक प्रसिद्धतळे ज्यात जमीनी खालून वायु येऊन त्यामुळे बुडबुडे येतात ते म्हणजे .... तळे.

(A) अरंबील

(B) कुरतरी

(C) बुडबुडे

(D) करमळी

37. ही जलसिंचन योजना गोवा व महाराष्ट्र सरकारानी एकत्र येऊन .... नदीवर धरण बांधले आहे.

(A) मांडवी

(B) साळावली

(C) तीळारी

(D) हणजुणे

38. खाड्यांमधील पाण्याचा वापर करून मत्स्योत्पादन .... करतात.

(A) केर भूमीत

(B) खाजण भूमीत

(C) मोरोड (भरड) भूमीत

(D) बेटांवर

39. गोव्याचा राज्य प्राणी .... हा आहे.

(A) वाघ

(B) हत्ती

(C) इंडियन बायसन (गवारेडा)

(D) सिंह

40. मानकुराद, मुसर्राद आणि अल्फान्सो ह्या .... च्या प्रसिद्ध जाती आहेत.

(A) नारळ

(B) आंबा

(C) काजू

(D) तांदुळ